

A different killer lurking in the forest

With resources stretched to near breaking point, forest rangers and the tigers they are trying to protect are coming under threat from well-armed poachers

Published: 29 Sep 2013 at 00.00Newspaper section: Spectrum

Newspaper section: Spectrum

Yoo-ae, 18, could not decide whether or not to leave the cemetery. The Karen girl's mother and friends were urging her to go, but she replied, "No, I want to stay a little longer," her eyes filling with tears.

BURNING BRIGHT: This tiger once roamed Thung Yai-Naresuan and Huay Kha Kheng sanctuaries but was later seen dead in a picture with a Mong poacher. PHOTOS: COURTESY OF WILDLIFE CONSERVATION SOCIETY AND SAYAN CHUENUDOMSAVAD

Yoo-ae was pregnant and due to give birth at the end of this month.

Outside the cemetery hall was the body of her husband, Anthong Ngamyang, 22, undergoing cremation following a Buddhist funeral ceremony.

Yoo-ae kept staring at his remains and sobbing. "I don't know what to do with my life now," she said softly after regaining her composure.

A few weeks earlier, Yoo-ae was in a happy mood when she and her young husband received the good news from a doctor in Umphang that their baby would be delivered on Sept 30.

But on the night of Sept 12, forest ranger Anthong died after two bullets from an AK-47 tore through his chest during a clash with a gang of tiger poachers in Umphang Wildlife Sanctuary, on the Myanmar border in Tak province

POACHERS' NEW PREY

This was not the first violent clash with tiger poachers. Over the past few years, tiger poaching has become more common in the 18,000 square kilometre Western Forest Complex (Wefcom), and four forest rangers have been killed, and six injured by poachers.

The area is home to 11 national parks and six wildlife sanctuaries, including Thailand's first Natural World Heritage site, the 6,400 sq km Thung Yai-Naresuan and Huay Kha Kheng sanctuaries that form the heart of the Wefcom

The chief of the eastern side of the sanctuary, Superintendent Sompong Thongsikhem has taken a personal interest in cases of poaching.

"The problems with poachers have become much worse recently," he said when Spectrum visited him in his office deep in the Thung Yai-Naresuan, the sanctuary furthest to the east.

"But we've been working hard to protect wildlife in the area," he said, recalling the first time tiger poachers were found to be operating in the area, especially in Thung Yai-Naresuan and Huay Kha Kheng.

It was just three years ago that news arrived that tiger poachers were in the area. In early 2010, Supt Sompong and his team learned that at least three tigers had been killed in Huay Kha Kheng, only 10km from the ranger's office in Thung Yai-Naresuan.

The three killed were two cubs and their mother. What shocked the forest rangers was that they had been poisoned, apparently at random, and the poachers took everything from the mother, leaving only the carcass

Following an investigation, the rangers learned more about the suspects.

It was believed that some hilltribe people living near the forest may have been responsible. No arrests have been made

Following that incident, forest rangers found more evidence of the use of poison. Some wild animals, including muntjac deer, were found poisoned and used as bait _ a method that recalled an incident that occurred more than 15 years ago, when a flock of vultures was found dead after feeding on carrion, leading forest officials to believe the dead animals had been poisoned.

EVER VIGILANT: Supt Sompong and his forest rangers search for evidence left by poachers.

Around the end of 2010, two adult elephants were killed and poisoned, presumed to have been killed to be used as tiger bait. Forest rangers from three wildlife sanctuaries _ Thung Yai-Naresuan, Huay Kha Kheng and Umphang _ teamed up to investigate the case, and in mid-2011, they encountered a gang of tiger poachers.

On June 6, 2011, a group of six or seven members of the Mong hilltribe travelled to Thung Yai-Naresuan to check on the deployment and number of rangers at a local checkpoint. The next day, one returned, but the rest were not with him. On June 24, Huay Kha Kheng rangers reported a clash with a group of poachers, and the hunt for them began.

. The forest rangers tracked them and were finally able to arrest one Mong injured by gunshot and a Vietnamese national in a resort in Umphang district.

What shocked the forest rangers was a picture of the Mong poacher posing with a dead tiger. The

forest rangers compared the tiger's markings with those on their database and learned it was a tiger that had been spotted in Huay Kha Kheng and Thung Yai-Naresuan, not a tiger in Myanmar as claimed by the suspects.

"By coming to check on us first, this incident showed me that they were well-prepared for the hunt. It made me to believe that we were encountering an organised poaching gang," said Supt Sompong. . "But these were only the poachers we managed to detect. We have no idea whether there are more in the forest."

After the arrest and eventual conviction of the two suspects _ they received jail terms of five and four years _ the forest rangers stepped up their efforts to detect poachers.

One of the tactics they employ is the "smart patrol", a group of forest rangers equipped with GPS and other technology that enables them to detect and report anything unusual they come across in the forest quickly and accurately.

Supt Sompong noted that the forest rangers' new tactics seemed to be working, and that poaching seemed to have been eradicated for around 18 months. That is, until his men encountered the gang of Mong poachers earlier this month.

On Sept 5, Huay Kha Kheng forest rangers reported an encounter with a gang of Mong poachers. They called in reinforcements to help track them down. They later found bait ranging from muntjac, bears, wild pig and gibbon on the forest floor in Huay Kha Kheng.

The forest rangers tracked the poachers until learning that they had sneaked into eastern Thung Yai-Naresuan. Thirteen forest rangers tracked the poachers when they entered Umphang.

On night of Sept 12, they couldn't see that the poachers were armed. Suddenly, as the team prepared to make arrests, the poachers opened fire, spraying them with bullets from an AK-47.

As a result, Anthong and fellow forest ranger Boonsin Inthapanyawere, 51, were shot and killed. Two other forest rangers were badly injured. One poacher was killed.

The forest rangers tracked the rest of the gang and a few days later managed to arrest another two. Unbelievably, one of them was a friend of Anthong's father, an ex-comrade whom he had fought alongside against the government during the communist insurgency nearly 40 years ago.

"Anthong's father insisted on seeing him. When they met, he kept asking his former comrade, 'Why did you kill my son?'" said Chief Sompong.

So far, Umphang police have helped the forest rangers to track a further two poachers.

According to Pol Col Wirat Pong-in, police chief at Umphang Police Station, the police have been tracking them and according to their informants, the two have likely escaped and hidden in a Mong village on the other side of the border.

The police have contacted Myanmar police and asked for their help. They have provided them with photos of the two, and hopefully they will find them and arrest them soon.

A few days ago, while awaiting the poachers' capture, another forest ranger in Huay Kha Kheng was shot in the neck, and is in critical condition in Sirirat Hospital, after encountering a gang of poachers. Evidence of poisoning was found, including 10 dead gibbons, likely to be used as bait.

GOING BY THE NUMBERS

In Wefcom, especially in its heart, the Thung Yai-Naresuan and Huay Kha Kheng wildlife sanctuaries and the adjacent Umphang sanctuary, tigers and other big animals have been used as indicators to help target protection and conservation measures in the area.

This is because these animals, especially tigers, are a flagship species categorised as a protection dependent species, meaning they need protection in order to survive.

And their survival is vital to the success of forest protection and conservation as a whole. Tigers are at the top of food chain. Their survival and existence means the survival and existence of other species, and therefore the survival of the forest.

Anak Pattanavibool, the country programme director of the Wildlife Conservation Society (WCS) and a lecturer at Kasetsart University's Forestry Faculty said the Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation, has been working with the WCS and WWF to study tigers in order to create a database to help better manage conservation efforts.

Led by its prime researcher Saksit Simcharoen, who has more than 20 years experience tracking tiger populations, the department has learned that around 100-120 tigers roam the forests. There are around 60-65 in the three main sanctuaries _ Thung Yai-Naresuan (east and west) and Huay Kha Kheng _ and the rest are in Mea Wong park, Klong Lan park and other nearby reserves. Such a

population, Mr Anak said, makes it the best in Southeast Asia.

The researchers understood the danger that poaching posed to the tiger population, so, in mid-2000, they developed early threat detection via the implementation of smart patrols. In eastern Thung Yai-Naresuan, , for example, nine forest ranger teams are assigned to patrol the forest.

But there are limitations on what can be done. Wefcom has rough terrain that is not easy to access, and there are only a limited number of forest rangers. In addition, some sanctuaries and parks have communities either next to them, or within them, and poaching can be a temptation to an accomplished hunter.

For eastern Thung Yai-Naresuan, which covers around 1,520 sq km, Supt Sompong has only around 100 forest rangers, meaning each man is responsible for more than 15 sq km.

Mr Anak said the smart patrol system is still the best way to deal with the problem of poaching, but it needs to be strengthened by the provision of adequate resources and manpower.

While acknowledging that poaching may be linked with criminal networks the sanctuaries, Mr Anak believes that if the forest rangers can protect their areas, then they can effectively deal with the threat. Mr Anak said the sizes of the forest areas are outpacing the available human resources. With each forest ranger having to take care of an average of 15 sq km of forest, this, he said, is far behind manpower levels in countries such as India.

At Kaziranga National Park in Assam State, for example, up to 600 rangers protect an area of less than 1,000 sq km. This means each ranger has much area to cover than those in Wefcom, and that is part of the reason why the around 100 tigers there are better protected protected.

In Nepal's Chitwan National Park, Mr Anak added, military officers are recruited to help protect the forest. Around 1,000 of them patrol about 1,000 sq km, and because of that around 100 tigers live safely there.

"If we had the resources, we would not be so concerned by the situation, but the fact is we don't, and we are stretched thin because of the area we have to cover," said Mr Anak. "This is part of the reason why we cannot say definitely that we are being successful in protecting the areas via the patrols."

Mr Anak suggests the department prioritise tasks in order to manage its limited resources better. For

instance, he said, the pristine areas of the World Heritage sites should be a priority, and should be given adequate resources.

Even if poachers do sneak into these areas, with intensive and blanket patrols they will be detected early and arrested.

But forest rangers need to be trained and equipped in order to perform at their best. Currently, their weapons are outdated and often cannot fire because they are old and broken.

"I would like to say that we have a system in place, and that we are getting what we need," said Mr Anak. "The areas that have tigers tell us that they are well protected, so it is not acceptable that forest officials are punished every time tigers are killed in their areas.

"Scientific monitoring via smart patrols and transparent reporting, rather than punishment, will help this. We need this because wildlife conservation is something scientific and it needs transparency for effective management."

Theerapat Prayurasiddhi, deputy park chief, agrees with Mr Anak that forest rangers need more support. He said the department is planning to discuss the issue with the Budget Bureau in order to ask it for more financial support.

Mr Theerapat said tigers are crucial to the ecosystem of Wefcom and the department has been trying every way it can to protect the species.

In addition to bolstering the management of the sanctuaries, the department will try to explore an action plan and set goals for tiger conservation up to 2022 and stress support for forest rangers' work as well as education among nearby communities.

Mr Theerapat also believes that poaching here links to networks across the border, and the department has been trying to work bilaterally with other states in order to have the criminal gangs suppressed.

"But in the long term, it's really about public awareness. If they care about wildlife and the forest, they will not go poaching," said Mr Theerapat.

FALLEN COMRADE: Forest rangers from Wefcom carry the body of Anthong Ngamyang at his royally sponsored cremation ceremony last Sunday.

MORE EVIDENCE: Forest rangers find a temporary shelter and drug paraphernalia in Thung Yai- Naresuan forest.

Thung Yai-Naresuan sanctuary is increasingly threatened by poachers.

UNCARING: A picture found in a mobile phone shows a Mong poacher sitting on the corpse of a tiger.

SURVIVOR: A baby gibbon was found in a bag carried by a dead Mong poacher shot by forest rangers.

ยังมีนักล่าที่แฝงตัวอยู่ในผืนป่า: A different killer lurking in the forest

ยูแอ วัย 18 ปี ไม่อาจตัดใจกลับออกมาจากงานศพได้ แม่และเพื่อนๆ ของสาวกะเหรี่ยงผู้นี้ต่าง คะยั้นกะยอยให้เธอกลับ แต่เธอตอบ “ไม่ ฉันอยากอยู่ต่ออีกหน่อย” ดวงตาของเธอเปี่ยมไปด้วยน้ำตา ยูแอ กำลังตั้งครุฑ และมีกำหนดคลอดปลายเดือนนี้ ร่างของสามีเธอ นายอานทอง งามยิ่ง ตั้งอยู่ด้านนอกเมรุเผาศพ กำลังจะเข้าพิธีฌาปนกิจตามธรรมเนียมของพระพุทธศาสนา ยู แอเฝ้าแต่จ้องมองร่างนั้นพร้อมกับสะอื้น “ฉันไม่รู้จะทำยังไงกับชีวิตตัวเองแล้วตอนนี้” เธอเอ่ยอย่างแผ่วเบาหลังจากพอจะสงบจิตสงบใจลงได้บ้าง สอง สัปดาห์ก่อนหน้านี้ ยู แอยังปลื้มปีติเมื่อเธอและสามีหนุ่มของเธอได้รับข่าวดีจากแพทย์ในอุ้มผาง ว่า ลูกของเขา และเธอจะคลอดในวันที่ 30 กันยายน แต่ในคืนวันที่ 12 กันยายน นายอานทอง เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ได้เสียชีวิต ด้วยลูกปืน AK-47 ที่ทะลุเข้ากลางอก ระหว่างปะทะกับกลุ่มพรานล่าเสือโคร่งในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง ณ เขตชายแดนเชื่อมต่อกับประเทศพม่าในจังหวัดตาก

ส่องโพร: เสือโคร่งตัวนี้ ครั้งหนึ่งเคยท่องไปทั่วเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง แต่ต่อมาพบว่ามันได้จบชีวิตลงแล้ว จากหลักฐานภาพถ่ายคู่กับนายพรานชาวม้งคนหนึ่ง ภาพถ่าย: ชอซอนคุณสมมาคมอนุรักษสัตว์ป่า และสายัณห์ ชินอุดมสวัสดิ์

เหยื่อรายใหม่ของนายพราน

เฝ้าระวังและติดตาม: หัวหน้าสมปองและเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า
ออกค้นหาร่องรอยของกลุ่มนายพราน

เหตุการณ์ปะทะกับพรานล่าเสือโคร่งครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรก ในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา การล่าเสือโคร่งในพื้นที่ 18,000 ตารางกิโลเมตรของผืนป่าตะวันตก (WEFCOM) เกิดขึ้นบ่อยครั้งมากยิ่งขึ้นมีเจ้าหน้าที่ถูกพรานสังหารไปแล้วไป 4 นาย และบาดเจ็บอีก 6 นาย ผืนป่าแห่งนี้ประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติ 11 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 6 แห่ง รวมถึงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง ซึ่งมีขนาดพื้นที่ 6,400 ตร.กม. และเป็นผืนป่ามรดกโลกทางธรรมชาติแห่งแรกของประเทศไทย หัวหน้าสมปอง ทองสีเข้ม หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก ให้ความสนใจกับเหตุการณ์ล่าสัตว์ป่าครั้งนี้เป็นกรณีพิเศษ “ทุกวันนี้มีปัญหาพรานล่าสัตว์ป่าหนักขึ้นกว่าแต่ก่อน” เขากล่าวกับทีมงานสเปกตรัม เมื่อทีมงานได้เข้าไปเยือนในพื้นที่ป่าลึกสุดเขตตะวันออกของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร “เราได้ทำงานกันอย่างหนักมาโดยตลอดเพื่อที่จะปกป้องสัตว์ป่าในพื้นที่” หัวหน้าสมปองกล่าว และเล่าไปถึงครั้งแรกที่พบนายพรานที่เข้ามาล่าเสือโคร่งในพื้นที่ โดยเฉพาะในทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง เพิ่งจะมีข่าวมาเมื่อสามปีก่อนว่ามีพรานล่าเสือโคร่งอยู่ในพื้นที่ เมื่อต้นปี 2553 หัวหน้าสมปองและทีมเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งว่ามีเสือโคร่งถูกฆ่าตายแล้วอย่างน้อยสามตัวในพื้นที่ห้วยขาแข้ง ซึ่งอยู่ห่างจากที่ทำการเขตทุ่งใหญ่นเรศวรออกไปเพียง 10 กม. เสือที่ถูกฆ่าสามตัวนั้นเป็นแม่เสือโคร่งและลูกอีกสองตัว แต่สิ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าสะเทือนใจที่สุดคือเสือเหล่านั้นถูกวางยา ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นการล่าแบบไม่เลือก และในครั้งนั้นพรานก็ได้เอาชิ้นส่วนทุกอย่างของแม่เสือโคร่งไป ทิ้งไว้แต่เพียงซาก

จากการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ได้ข้อมูลผู้ต้องสงสัยเพิ่มเติม เชื่อว่าเป็นผลงานชาวบ้านบางกลุ่มที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ป่า และยังไม่มีการเข้าจับกุมจากเหตุการณ์ครั้งนั้น เจ้าหน้าที่พบหลักฐานการวางยาเพิ่มเติม พบสัตว์ป่าบางชนิด รวมถึงกิ้งก่ากูดและใช้เป็นเหยื่อล่อ วิธีการเช่นนี้เคยเกิดขึ้นเมื่อกว่า 15 ปีก่อน เมื่อมีการพบร่างผู้หนึ่งตายทั้งผู้หลังจากกินซาก ซึ่งเจ้าหน้าที่ป่าไม้เชื่อว่าซากสัตว์ดังกล่าวถูกผสมยาเบื่อไว้

ประมาณปลายปี 2553 พบช้างตัวเต็มวัยสองตัวถูกฆ่าและผสมยาเบื่อไว้ สันนิษฐานว่าช้างทั้งสองตัวถูกฆ่าเพื่อใช้เป็นเหยื่อล่อเสือโคร่ง เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสามแห่ง ได้แก่ ทุ่งใหญ่นเรศวร ห้วยขาแข้ง และอุ้มผาง สนธิกำลังเข้าตรวจสอบกรณีดังกล่าว และกลางปี 2554 ก็เกิดเหตุปะทะกับกลุ่มนายพรานล่าเสือโคร่ง

วันที่ 6 มิถุนายน 2554 กลุ่มชาวเขาเผ่าม้งจำนวน 6-7 คนเดินทางเข้าสู่ทุ่งใหญ่นเรศวรเพื่อดูลาดเลากำลังของเจ้าหน้าที่ในหน่วยพิทักษ์ป่าแห่งหนึ่ง วันรุ่งขึ้น มีชาวม้งกลับออกไปหนึ่งคน แต่ที่เหลือไม่ได้กลับ

ออกมาด้วย ในวันที่ 24 มิถุนายน เจ้าหน้าที่ห้วยขาแข้งรายงานว่ามีเหตุปะทะกับนายพรานกลุ่มหนึ่ง แล้วการออกไล่ล่าเพื่อติดตามตัวกลุ่มนายพรานดังกล่าวก็เริ่มต้นขึ้นเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าสะกดรอยติดตาม จนในที่สุดก็สามารถจับกุมชาวม้งได้หนึ่งคนซึ่งถูกยิงได้รับบาดเจ็บ และชาวเวียดนามอีกหนึ่งคนในรีสอร์ตแห่งหนึ่งในอำเภออุ้มผางสิ่งที่สร้างความสะเทือนใจแก่เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าก็คือ ภาพถ่ายของพรานชาวม้งกับร่างของเสือโคร่งตัวหนึ่ง เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าเปรียบเทียบกับลายของเสือโคร่งกับที่ปรากฏในฐานข้อมูลแล้วพบว่า เสือโคร่งตัวดังกล่าวเคยพบในพื้นที่ห้วยขาแข้งและทุ่งใหญ่นเรศวร ไม่ใช่เสือโคร่งในประเทศพม่าตามที่ผู้ต้องสงสัยกล่าวอ้าง“จากการที่พวกพรานเข้ามาดูลาดเลาพวกเราก่อน แสดงให้เห็นว่าพวกมันมีการเตรียมพร้อมมาเป็นอย่างดีซึ่งทำให้ผมเชื่อว่า เรากำลังเผชิญหน้าอยู่กลับแก้นายพรานมืออาชีพ” หัวหน้าสมบองกล่าว“แต่เป็นแค่พรานกลุ่มเดียวที่เราวางแผนออกติดตาม เราไม่รู้เลยว่าในป่าจะยังมีกลุ่มอื่นๆ อีกไหม” เมื่อจับกุมผู้ต้องสงสัยสองรายส่งดำเนินคดีแล้ว ในที่สุดทั้งสองก็ถูกพิพากษาให้จำคุกเป็นเวลาห้าปีและสี่ปี จากนั้น เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าก็ออกติดตามหาตัวพรานที่เหลือต่อไป หนึ่งในเทคนิคที่ผู้พิทักษ์ป่านำมาใช้คือ **“การลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (Smart Patrol)”** ซึ่งเป็นกลยุทธ์การปฏิบัติงานของทีมเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าโดยใช้อุปกรณ์ GPS และเทคโนโลยีต่างๆ ที่ช่วยให้สามารถตรวจสอบและรายงานความผิดปกติต่างๆ ที่พบในพื้นที่ป่าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ หัวหน้าสมบองให้ข้อมูลว่า เทคนิคใหม่ของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่านี้น่าจะมีประสิทธิภาพ และบรรดาพรานป่าก็เหมือนจะถูกกวาดล้างไปได้เป็นเวลาประมาณ 18 เดือน จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ของเขาไปปะทะกับกลุ่มพรานม้งเมื่อต้นเดือนนี้

วันที่ 5 กันยายน เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าห้วยขาแข้งรายงานเหตุปะทะกับกลุ่มพรานม้ง และได้เรียกกำลังเสริมไปช่วยติดตามจับกุม จากนั้น เจ้าหน้าที่ก็ได้พบซากเหยื่อล่า ไม่ว่าจะเป็นกิ้ง หมู หมูป่า และชะนี บนพื้นป่าในห้วยขาแข้ง เจ้าหน้าที่ติดตามแกะรอยกลุ่มนายพรานจนได้ทราบว่า กลุ่มพรานดังกล่าวได้หลบหนีเข้าไปในเขตทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจำนวน 13 นายติดตามแกะรอยกลุ่มนายพรานเมื่อเข้าสู่พื้นที่เขตฯ อุ้มผาง คืนวันที่ 12 กันยายน เจ้าหน้าที่ไม่พบว่ากลุ่มนายพรานมีอาวุธ ขณะที่กำลังเตรียมการเข้าจับกุมนั่นเอง ทันใดนั้นกลุ่มพรานก็เปิดฉากยิงสาดกระสุน AK-47 เข้าใส่กลุ่มเจ้าหน้าที่ จากการปะทะ ส่งผลให้นายอานทองและเจ้าหน้าที่ร่วมทีม นายบุญศิลป์ อินทปัญญา อายุ 51 ปี ถูกยิงเสียชีวิต และเจ้าหน้าที่อีกสองนายได้รับบาดเจ็บสาหัส ส่วนนายพรานเสียชีวิตหนึ่งคน เจ้าหน้าที่ติดตามกลุ่มนายพรานที่เหลือต่อ อีกสองสามวันต่อมาจับกุมได้อีกสองคน และไม่น่าเชื่อว่า หนึ่งในนั้นเป็นเพื่อนของพ่อของนายอานทอง อดีตสหยาที่เคยต่อสู้กับรัฐเคียงบาเคียงไหล่กันมาในระหว่างเหตุการณ์ประท้วงโดยกลุ่มคอมมิวนิสต์เมื่อเกือบ 40 ปีก่อน

หัวหน้าสมบองเล่าว่า “พ่อของอานทองให้การยืนยันเมื่อได้เห็นพรานคนนั้น ตอนที่ทั้งสองได้พบกัน เขาเฝ้าแต่ถามสหยาเก่าของเขาว่า ‘ฆ่าลูกชายผมทำไม’” จนถึงขณะนี้ ตำรวจอุ้มผางก็ยังคงช่วยเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าติดตามนายพรานอีกสองคนที่เหลือ ทางด้าน พ.ต.ท.วิรัตน์ พ่วงอินทร์ ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภออุ้มผางกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ติดตามกลุ่มนายพราน และตามรายงานของสายข่าวแจ้งมาว่า ทั้งสองน่าจะหลบหนีและซ่อนตัวอยู่ในหมู่บ้านชาวม้งแห่งหนึ่งในเขตชายแดนฝั่งพม่า ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ติดต่อกับตำรวจของพม่าเพื่อขอความช่วยเหลือ ตำรวจไทยได้ให้ภาพถ่ายของพรานสองคนดังกล่าวไว้กับตำรวจพม่าและหวังว่าทางพม่าจะสามารถค้นหาและจับกุมตัวได้ในไม่ช้า สองสามวันต่อมาขอข่าวการจับกุมนายพราน เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าอีกนายหนึ่งถูกยิงเข้าที่ต้นคออาการสาหัส และเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลศิริราช หลังจากปะทะกับนายพรานกลุ่มหนึ่ง ในครั้งนี้ พบหลักฐานการวางยา พร้อมด้วยซากชะนี 10 ตัว ที่คาดว่าจะนำมาใช้เป็นเหยื่อล่า

มิตรผู้ล่วงลับ: เจ้าหน้าทีพิทักษ์ป่าจากผืนป่าตะวันตกนำร่างของนายอานทอง งามยิ่ง เข้าพิธีพระราชทานเพลิงศพ
เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา

ปฏิบัติการตามขั้นตอน

ในผืนป่าตะวันตก โดยเฉพาะในใจกลางผืนป่าคือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอัมผางที่มีอาณาเขตเชื่อมต่อกันนั้น เสือโคร่งและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ชนิดอื่นๆ ถูกนำมาใช้เป็นดัชนีชี้วัดเพื่อกำหนดเป้าหมายในการป้องกันและเพื่อประเมินการดำเนินงานอนุรักษ์ในพื้นที่ ทั้งนี้ เนื่องจากสัตว์ป่าเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เสือโคร่ง คือสัตว์ที่เป็นเป้าหมายหลักในการอนุรักษ์ (Flagship Species) ซึ่งจัดว่าเป็นชนิดพันธุ์ที่ขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์ หมายความว่า สัตว์เหล่านี้ต้องการการปกป้องเพื่อที่จะอยู่รอด การอยู่รอดของสัตว์ป่าเหล่านี้มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการป้องกันและอนุรักษ์พื้นที่ป่าโดยภาพรวม เสือโคร่งอยู่ชั้นบนสุดของห่วงโซ่อาหาร การอยู่รอดและการดำรงอยู่ของเสือโคร่งจึงมีความหมายต่อการอยู่รอดและการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์อื่นๆ และต่อการอยู่รอดของผืนป่า

ดร.อนรรฆ พัฒนวิบูลย์ ผู้อำนวยการสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทยและอาจารย์คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดเผยว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับ WCS และ WWF ได้ทำงานศึกษาวิจัยเสือโคร่งเพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่จะเอื้อต่อการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ได้ดียิ่งขึ้นงานศึกษาวิจัยดังกล่าวนำทีมโดย ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ชัมเจริญ นักวิจัยรุ่นบุกเบิกผู้มีประสบการณ์ในการติดตามประชากรเสือโคร่งมากกว่า 20 ปี ทางกรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงได้รับทราบข้อมูลว่า มีเสือโคร่งที่อาศัยอยู่ทั่วทั้งผืนป่าประมาณ 100-120 ตัว และประมาณ 60-65 ตัวอาศัยอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สามแห่ง คือ ทุ่งใหญ่นเรศวร (ด้านตะวันออกและด้านตะวันตก) และห้วยขาแข้ง ส่วนประชากรเสือโคร่งที่เหลือพบในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ คลองลาน และป่าอนุรักษ์อื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง ดร.อนรรฆกล่าวว่า จำนวนประชากรดังกล่าวถือได้ว่าสูงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

กลุ่มนักวิจัยด้านสัตว์ป่าเข้าใจดีถึงอันตรายของการล่าที่มีต่อประชากรเสือโคร่ง กลางปี 2543 นักวิจัยจึงได้พัฒนาระบบการตรวจวัดปัจจัยคุกคามโดยการนำระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพมาใช้ ตัวอย่างเช่น ในทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก ทีมเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจำนวนเก้าทีมได้รับมอบหมายให้ออกลาดตระเวนในพื้นที่ป่า กระนั้น ก็ยังคงมีข้อจำกัดด้านขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน ผืนป่าตะวันตกมีลักษณะภูมิประเทศที่

ทุรกันดารยากต่อการเข้าถึง และจำนวนเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าก็มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานบางแห่งยังมีชุมชนตั้งอยู่ติดกับพื้นที่และอยู่ภายในพื้นที่ และการล่าสัตว์ก็เป็นสิ่งที่ยั่วยวนใจนักล่าที่มีประสบการณ์

สำหรับทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออกซึ่งครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1,520 ตร.กม. หัวหน้าสมปองมีเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าเพียงประมาณ 100 นาย ซึ่งหมายความว่า เจ้าหน้าที่แต่ละนายต้องรับผิดชอบพื้นที่ป่ามากกว่า 15 ตร.กม. ดร.อนรรฆกล่าวว่า ระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพยังคงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาการล่าสัตว์ป่า แต่ยังคงต้องอาศัยการจัดการทรัพยากรและกำลังคนที่เพียงพอเพื่อให้ระบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลักฐานเพิ่มเติม: เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าพบที่พักแรมชั่วคราวและยาประจำตัวภายในผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวร

แม้จะรู้ ว่า การล่าสัตว์ป่าอาจเชื่อมโยงกับเครือข่ายอาชญากรรมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่ดร.อนรรฆก็เชื่อว่า หากเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่ามีกำลังและความพร้อมในการปกป้องพื้นที่ของตน เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจะสามารถจัดการกับปัจจัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดร.อนรรฆ กล่าวว่า ขนาดของพื้นที่ป่านั้นมีมากกว่าทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ ด้วยอัตราส่วนเจ้าหน้าที่หนึ่งนายต่อพื้นที่ป่าโดยเฉลี่ย 15 ตร.กม.นี้ ถือว่าเป็นระดับกำลังคนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับหลายๆ ประเทศ อย่างเช่น อินเดีย ตัวอย่างอุทยานแห่งชาติคาซังกาในรัฐอัสสัม มีเจ้าหน้าที่ถึง 600 นายในการปกป้องพื้นที่ป่าน้อยกว่า 1,000 ตร.กม. ซึ่งหมายความว่า เจ้าหน้าที่แต่ละนายมีพื้นที่ที่จะต้องดูแลน้อยกว่ามากเมื่อเทียบกับเจ้าหน้าที่ในผืนป่าตะวันตก และนี่จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ว่า ทำไมเสือโคร่งที่มีอยู่ราว 100 ตัวจึงได้รับการปกป้องที่ต่ำกว่า ดร.อนรรฆให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในอุทยานแห่งชาติจิตวันของเนปาล มีการระดมเจ้าหน้าที่ทหารเข้ามาช่วยป้องกันพื้นที่ป่า เจ้าหน้าที่ประมาณ 1,000 นายลาดตระเวนในพื้นที่ประมาณ 1,000 ตร.กม. ซึ่งทำให้เสือโคร่งโดยประมาณ 100 ตัวอาศัยอยู่ได้อย่างปลอดภัย “หากเรามีกำลังคน เราคงไม่ต้องวิตกกังวลถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้วเราไม่มีแบบนั้น เราต้องทำงานหนักกันจนเกินกำลังเพื่อที่จะ

ปกป้องพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง” ดร.อนรรฆกล่าว “นี่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เราไม่สามารถพูดได้อย่างเต็มปากว่า เราประสบความสำเร็จในการป้องกันพื้นที่ด้วยการลาดตระเวน”

โหดเหี้ยม: รูปถ่ายที่พบในโทรศัพท์มือถือ เผยภาพพรานป่าชาวเมียนมาร์ขี่บนซากเสือโคร่ง

ผู้รอดชีวิต: ลูกชะนีที่พบในป่าของพรานชาวเมียนมาร์ที่ถูกเจ้าหน้าที่ยิงเสียชีวิต

ดร.อนรรฆให้ความเห็นว่า การกิจที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุดของกรมอุทยานฯ คือการจัดการทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ดียิ่งขึ้น อย่างเช่น ในพื้นที่ที่ยังบริสุทธิ์ซึ่งเป็นหัวใจของผืนป่ามรดกโลกนี้ ควรให้ความสำคัญ เป็นอันดับหนึ่ง และควรได้รับกำลังคนที่เพียงพอ แม้พรานป่าจะลอบเข้ามาในพื้นที่ แต่ด้วยการผนึกกำลังลาดตระเวน เจ้าหน้าที่จะสามารถติดตามและจับกุมได้อย่างรวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าต้องได้รับการฝึกและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบัน อาวุธที่มีอยู่นั้นล้าสมัยและมักจะใช้การไม่ได้เนื่องจากมีสภาพเก่าแก่และ ชำรุด “ผมอยากจะบอกว่า เรามีระบบที่ลงตัวแล้ว ซึ่งเราก็ควรจะได้รับในสิ่งที่จำเป็นต้องมี” ดร.อนรรฆกล่าว “ผืนป่าใดก็ตามที่มีเสือ ก็เป็นการบ่งบอกเราอยู่แล้วว่า ผืนป่าเหล่านั้นได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้จะต้องถูกทำโทษทุกครั้งที่มีเสือถูกฆ่าจึงเป็น เรื่องที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น”

“การติดตามบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ผ่านระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพและการรายงาน อย่าง โปร่งใสต่างหากที่จะช่วยแก้ปัญหา ไม่ใช่การลงโทษ เราต้องการสิ่งเหล่านี้ เพราะการอนุรักษ์สัตว์ป่าเป็นอะไรที่เป็นวิทยาศาสตร์ และต้องอาศัยความโปร่งใสในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ดร.ธีรภัทร ประยูร สิทธิ รองอธิบดีกรมอุทยานฯ เห็นพ้องกับดร.อนรรฆว่า เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน เพิ่มเติม โดยกล่าวว่า ทางกรมอุทยานฯ กำลังวางแผนจะพูดคุยในประเด็นดังกล่าวกับสำนักงบประมาณเพื่อ ขอรับเงินสนับสนุนเพิ่มเติม ดร.ธีรภัทรกล่าวว่า เสือโคร่งมีความสำคัญสูงสุดต่อระบบนิเวศในผืนป่าตะวันตก และทางกรมฯ จะทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะปกป้องสัตว์ป่าชนิดนี้

นอกเหนือจากการส่งเสริมการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์ต่างๆ แล้ว กรมอุทยานฯ จะพยายาม ตรวจสอบแผนปฏิบัติการ และกำหนดเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์เสือโคร่งจนถึงปี 2565 โดยเน้นให้การ สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าควบคู่ไปกับการให้การศึกษาในชุมชนใกล้เคียง ดร.ธีรภัทรยัง เชื่อว่า การล่าสัตว์ป่าในผืนป่าแห่งนี้ยังโยงไปถึงเครือข่ายข้ามพรมแดน โดยทางกรมอุทยานฯ ได้พยายามที่จะ ประสานความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ เพื่อที่จะปราบปรามกลุ่มอาชญากรเหล่านี้ “แต่ในระยะยาว เรื่องนี้ เกี่ยวกับจิตสำนึกของสาธารณชน หากประชาชนห่วงใยสัตว์ป่าและผืนป่า พวกเขาจะไม่ล่าสัตว์” ดร.ธีรภัทร กล่าว

จากคอลัมน์ “A different killer lurking in the forest” จาก Bangkok Post

URL <http://www.bangkokpost.com/news/investigation/372044/a-different-killer-lurking-in-the-forest>

บทความเรื่องนี้แปลโดยได้รับอนุญาตจาก บริษัท โพสต์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในต้นฉบับภาษาอังกฤษ บริษัท โพสต์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) จะไม่รับผิดชอบในส่วนของการแปลหรือการเปลี่ยนแปลงข้อมูล

แปลโดย ณัฐินี เจริญศิลป์ / สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย